

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

GEREFORMEERDE GEMEENTE
OPPERDOES

04 De Schrift
onder kritiek

07 Digitalisering en
eenzaamheid

08 Sprekende
werken

De jonge Samuël

ds. J.J. van Ekeveld, Zeist

Ontroerend zijn de woorden van onze tekst. Hier is een kleine jongen van drie jaar die zijn knietjes buigt. Want we geloven dat het hier gaat over Samuël, niet over Elkana of Eli, zoals sommige verklaarders menen.

► En hij bad aldaar de HEERE aan.

1 Samuël 1:28b

Hoe is Samuël ertoe gekomen om zo jong tot de Heere te roepen en Hem groot te maken? Want er staat niet alleen dat hij bad, maar ook dat hij aanbad. We kunnen hier allereerst denken aan het voorbeeld van zijn moeder Hanna. Samuël heeft een biddende moeder gehad. Als kinderloze vrouw, na een van de plaagpartijen van Peninna (de andere vrouw van Elkana), stortte zij haar hart uit bij het heiligdom te Silo. Ze smeekte de Heere om een zoon. De Heere

verhoorde, gaf haar een zoon. Uit alles blijkt dus dat zij een biddende moeder geweest is. Dat voorbeeld heeft Samuël dus steeds voor ogen gehad. Hij zag hoe zijn moeder de Heere aanbad en tot de Heere bad. Door genade mocht hij dat voorbeeld volgen.

Onze levenswandel

Welk voorbeeld geven wij aan onze kinderen? Wat zien ze van ons? Wat merken ze van ons? Hoe is ons leven? Want het gaat niet alleen om onze woorden, maar om heel onze levenswandel. Wat een voorrecht als kinderen ouders hebben in wie zij kunnen zien wat de praktijk is van de vreze des Heeren. Dat maakt jaloers. Dat doet navolgen. Nooit genoeg kunnen we onderstrepen het belang van een opvoeding in de vreze des Heeren. De opvoeding kan tot zegen zijn, maar ook verwoestend zijn. Wat is het erg als onze kinderen nooit aan ons merken wat het ene nodige is. Als we alleen maar druk zijn met hun tijdelijke belangen en als de dingen der eeuwigheid ons niet wegen. Als we hun geen eerbied bijbrengen voor Gods Woord en hoogachting voor Gods kinderen en knechten en voor Zijn instellingen.

Aan de jonge Samuël kunnen we zien hoe het voorbeeld van een biddende moeder tot rijke zegen kan zijn. Maar, zegt u, we kunnen onze kinderen toch niet bekeren? Dat is ongetwijfeld waar. Bekerings is Gods werk. Maar, dat we het zouden bedenken: de Heere werkt middellijk. Het grote middel tot bekering is het Woord Gods. Maar ook een opvoeding bij en uit dat Woord wil de Heilige Geest gebruiken als een middel om zondaren te bekeren. En daar kan Hij al vroeg mee beginnen. De jonge biddende Samuël is er een bewijs van.

We kunnen er niet te vroeg mee beginnen om onze kinderen te leren hun knietjes te buigen. We kunnen er ook niet te vroeg mee beginnen hen te wijzen op het Woord Gods en het zoete en zalige van de dienst des

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE OPPERDOES

Na vele jaren in een woning en een stal bijeen te zijn gekomen, betreft de Oud Gereformeerde Gemeente te Opperdoes in 1929 een nieuw kerkje (met 70 zitplaatsen) aan de Kerkebuurt. De benodigde bouw-

grond is beschikbaar gesteld door twee leden van de gemeente, die beiden ook een naam voor de kerk hebben bedacht: Eben-Haëzer en Rehoboth. Omdat de kerkenraad geen van beiden wil teleurstellen, worden beide namen op de voorgevel aangebracht. In 1942 sluit de (inmiddels vrije) gemeente zich aan bij de Gereformeerde Gemeenten. Na enkele jaren als afdeling van Andijk te hebben gefungeerd, vindt op 29 januari 1946 de herinstituering van de gemeente plaats. In 1993 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 104 en krijgt het kerkgebouw een vergaderzaal. Op 16 juni 1993 neemt ds. J. Baaijens het vergrote kerkgebouw in gebruik met een preek over Genesis 26:22b: 'Want nu heeft ons de HEERE ruimte gemaakt, en wij zijn gewassen in dit land'. De gemeente telt 39 belijdende leden en 25 doopleden.

Heeren. Hebben we er nog tijd voor? Nemen we er nog tijd voor? Laten we bedenken dat we eens voor de rechterstoel van Christus zullen staan, met onze kinderen. En zijn we dan getrouw geweest?

Aan moeders hand

We lezen dat moeders hun kinderen tot Jezus brachten. En Jezus omving ze met Zijn armen en drukte ze aan Zijn hart. Zulke kinderen kunnen toch niet verloren gaan? Aan moeders hand tot Jezus! O nogmaals, bekering is Gods werk en Christus moet ook onze kinderen tot Zich trekken, want niemand is er die vanuit zichzelf naar God vraagt. Maar wat is het groot als moeders arm ons wees op Jezus en als vaders hand ons leidde op het spoor van Gods Woord. Dan zie ik die jonge Samuël zijn knietjes buigen in het heiligdom te Silo, waar zijn moeder hem had achtergelaten. Hij deed wat hij zijn moeder, zijn biddende moeder, zo vaak had zien doen. Zo moeder, zo kind.

Welk voorbeeld geven wij aan onze kinderen? Wat zien ze van ons?

Is het bij Samuël niet alleen maar een nadoen geweest? Zeker niet! De Heere werkte al vroeg in zijn hart. Het was daar bij het heiligdom in Silo een goddeloze bende. De zonen van Eli gingen voor in de zonde. Het was daar, zouden we vandaag zeggen, drank en seks. Vandaar dat Eli aanvankelijk dacht dat de biddende Hanna dronken was. Maar de jonge Samuël liet zich bij het opgroeien niet meeslepen. Nee, uit alles blijkt dat hij

de Heere vreesde. Genade bewaart niet voor de zonde, maar wel de tere vreze des Heeren. De wortel daarvan lag al vroeg in zijn hart. Daarvoor gebruikte de Heere mede de opvoeding en het voorbeeld van een biddende moeder.

'En hij bad aldaar de HEERE aan'.

Aldaar, dat wil zeggen in dat goddeloze Silo, aldaar was Samuël op zijn beurt weer een voorbeeld van een biddend en aanbiddend leven in de vreze Gods. Zo lezen we in Psalm 99:6 dat Samuël was 'onder de aanroepers Zijns Naams'.

Een afgebeden kind

Een biddende moeder en een biddend kind. Samuël was een afgebeden kind, een kind van veel gebeden. U kunt echt geloven dat Hanna voor Samuël bleef bidden, ook nadat ze hem had achtergelaten in Silo. Haar gebeden bleven hem omringen. Zijn onze kinderen ook kinderen van veel gebeden? O, het is niet tevergeefs Zijn Naam aan te roepen. De naam Samuël betekent 'door Goddelijke verhooring geschonken'. Zo was zijn naam een prediking, dat de Heere een Hoorder is van het gebed. 'Ik, arme dwaas, ik weet niet hoe ik bidden moet'. Is dat uw nood en uw strijd? Dan wijs ik u op die grote Samuël, Christus Jezus. Hanna was een biddende moeder en Samuël een biddend kind. Maar in zichzelf konden ze ook niet voor God bestaan. En hun bidden op zichzelf al evenmin. Maar de grote Voorbidder Christus bidt volmaakt. Hem hoort de Vader altijd. En in Christus kan en zal de Heere horen naar het stamelend gebed van arme zondaren, die uit de nood schreeuwen naar Hem en hun hart, zoals Hanna, leeggieten voor Zijn aangezicht.

Wat zei Petrus op de Pinksterdag, toen hij Joël 2 aanhaalde? 'En het zal zijn dat een iegelijk die de Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden' (Hand.2:21). Tot Wie dan anders heen, dan tot Hem? ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

D

DRINKEN

Onder de letter D is er nog een andere benaming van het geloof: het wordt ook een 'drinken' genoemd. 'Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt', staat er in Johannes 6:54. Dit laat het ware geloof zien zoals het daadwerkelijk de genade op zichzelf toepast en aanneemt. De gelovige gebruikt Christus Jezus daadwerkelijk als zijn hemelse drank om de dorst van zijn vermoeide en hunkerende ziel te lessen. Maar omdat bij de benaming 'eten' dezelfde aspecten aan de orde zullen komen, gaan we daar nu aan voorbij.

We willen nu opmerken dat het geloof - als gevolg van dat 'drinken' - soms een 'drinken tot dronken wordens toe' wordt genoemd. 'Zij worden dronken uit de beek Uwer wellusten' (zie Ps. 36:9). 'Wordt dronken, o liefsten', (Hoogl. 5:1). Dit moet in geestelijke en daarom ook in eerbare zin worden opgevat. Het geeft dan ook aan dat een méér dan gewoon genieten in het geloof bedoeld wordt. God onthaalt Zijn kinderen niet met wijn in letterlijke zin, maar met Zijn liefde. Als die in het hart wordt uitgestort, veroorzaakt dat op een geestelijke wijze wat wijn veroorzaakt als die tot dronken wordens toe gedronken wordt.

Als u wat méér wilt weten van enkele bijzonderheden en kenmerken van deze geestelijke dronkenschap door het geloof, dan moeten we letten op wat nu volgt:

a. Het hart wordt er warm van.

O, de liefde die in het hart wordt uitgestort, ontdooit de ziel van een oprecht gelovige en maakt

- die zó brandend heet dat vele wateren de liefde nooit zouden kunnen uitblussen (zie Hoogl. 8:7). Alles wat eerst verstijfd en verlamd was, is nu als de pen van een vaardige schrijver (Ps. 45:2).
- b. De gelovige ervaart vreugde en blijdschap, zo teer, zo alles doortintelend en verrukkelijk, dat hij geen woorden heeft om het uit te drukken. De liefde van God die in het hart wordt uitgestort, gaat alle verstand te boven.
- c. De armoede, de zorgen, de geestelijke duisternissen en de aanvechtingen worden vergeten. Ze verdwijnen, en de gelovige vergeet in het ondervinden van deze liefde zijn verdriet. Hij zegt nu: 'Er is slechts een ogenblik in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid' (zie. Ps. 30:6).
- d. De tong wordt losgemaakt. O, in deze geestelijke dronkenschap zingt de gelovige de lof van de Heere. Hij roemt Hem en roept uit: 'Maak de Heere met mij groot, want Hij heeft mijn ziel welgedaan!' (zie Luk. 1:46; Ps. 116:7).
- e. De gelovige wordt spraakzamer dan ooit. De tong die vanwege de droefheid aan het gehemelte kleefde, doet nu niet anders dan spreken van Gods wegen en Zijn handelingen. Door dit spreken worden zondaren uitgelokt om de vreze des Heeren te leren kennen. Maar dat niet alleen, het gaat er zo'n mens ook om om de ware gelovigen alles te vertellen wat God aan zijn ziel gedaan heeft. Hij zegt nu: 'Mijn hart geeft een goede rede op; ik zeg mijn gedichten uit van een Koning, Die veel schoner is dan de mensenkinderen' (zie Ps. 45:2 en 3).
- f. De geheimen en andere zaken die ze zo goed verborgen hebben en nooit openbaar zouden durven maken, worden nu uitvoerig aan de orde gesteld. Zij verbergen niets voor de Heere, maar vertellen al hun wegen (Ps. 119:26), als zij in zalige eenzaamheid met God gemeenzaam zijn.

► wordt vervolgd

De Schrift onder kritiek

Studiesecretariaat Schriftgezag

De moderne mens legt de Bijbel op een moderne manier uit. Ook voor ons kan dat een serieuze verleiding zijn. In een serie van zes artikelen willen we concreet stilstaan bij een aantal moderne manieren van Bijbeluitleg – en waarom dat zo'n groot probleem is. In deze aflevering staan we stil bij **Schriftkritiek.**

Schriftkritiek is een term die vandaag meestal alleen nog gebruikt wordt door tegenstanders van de Schriftkritiek. Schriftkritiek verwijst naar een manier van Bijbel lezen en Bijbeluitleg waarin rekening gehouden wordt met het feit dat de Bijbelschrijvers ook fouten maakten of hun beperkingen hadden als gevolg van de cultuur waarin ze leefden. Op deze manier wordt de Schrift dus onder kritiek gesteld.

Voorstanders hiervan spreken liever van historisch-kritisch Bijbelonderzoek. Je moet de Bijbel toch kritisch lezen, zo zeggen ze. Inderdaad, we moeten met onderscheid lezen: wat staat er precies? Maar het historisch-kritische Bijbelonderzoek wil de Schrift ook beoordelen op haar inhoud.

Historische tekst

Is historisch-kritisch onderzoek van de Bijbel hetzelfde als Schriftkritiek? Niet helemaal. Historisch-kritisch wil allereerst zeggen dat de Bijbel bestudeerd wordt als een historische tekst en dat men in de uitleg zorgvuldig te werk wil gaan. Niet wat de lezer denkt dat er bedoeld is, maar wat de auteur bedoeld heeft, is het uitgangspunt.

Dit is een goed streven. Het gaat echter mis als dit het enige is en het Goddelijke gezag genegeerd wordt. In het historisch-kritische onderzoek wordt de Bijbel vaak gezien als een boek net als alle andere boeken. Men meent bijvoorbeeld in de Bijbel allerlei oneffenheden, onjuistheden en eenzijdigheden te vinden. In zulke gevallen is de historisch-kritische methode tot Schriftkritiek geworden. We erkennen graag de schat aan historische kennis die het historisch-kritisch onderzoek heeft opgeleverd, maar bij kritiek op de Schrift wordt er een grens overschreden.

Verkeerd vertrekpunt

Hoe erg is dat? Schriftkritiek is niets minder dan kritiek op Gods Woord en dus kritiek op God. Schriftkritiek is niet los verkrijgbaar. Wie ermee in zee gaat, betaalt een hoge prijs. Twee dingen zijn daarbij vooral van belang: het vertrekpunt en de ontijdigheid. Wat bedoelen we daarmee? Als eerste: Schriftkritiek gaat uit van een verkeerd vertrekpunt. In een eerdere serie artikelen is duidelijk gemaakt dat Schriftverstaan en zelfverstaan nauw met elkaar

samenhangen. Dit blijkt ook uit de Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 7. Omdat mensen uit zichzelf leugenachtig zijn, hebben ze een betrouwbaar Woord van God nodig om de weg naar het Vaderhuis te vinden. Zondaren hebben de kritiek van de Bijbel op hun eigen leven nodig. Maar wie nu de Bijbel bekritiseert, draait de rollen om. Wie kritiek op de Bijbel heeft, heeft vertrouwen in zichzelf. Wie de Bijbel bekritiseert, is niet langer overtuigd van zijn eigen leugenachtigheid. Schriftkritiek gaat uit van een optimistische mensvisie en geeft blijk van een modern zelfverstaan.

Schriftkritiek is niet los verkrijgbaar. Wie ermee in zee gaat, betaalt een hoge prijs.

Zucht naar waarheid

Maar zijn die woorden uit artikel 7 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis niet te stellig? Kun je zeggen dat alle mensen leugenaars zijn? Onze belijdenis is niet te stellig, maar het is wel belangrijk om deze zin goed uit te leggen. De betekenis is niet dat mensen alleen maar liegen, maar dat ze, als God het niet verhoedt, altijd neigen tot de leugen (vergelijk Dordtse Leerregels, hoofdstuk 3 en 4, par. 3). Dankzij Gods goedheid is er in de mens nog wel een zucht naar waarheid overgebleven, maar daar komt tegelijk ook heel veel tegenop. Herman Bavinck verwoordde de situatie van de mens als volgt: 'Hij dorst naar waarheid en is leugenachtig van nature. Hij snakt naar rust en werpt zich van de ene verstrooiing in de

► In het historisch-kritische Bijbelonderzoek wordt de Bijbel vaak gezien als een boek net als alle andere boeken.

andere. Hij jaagt naar een duurzaam, eeuwig geluk, en grijpt de genietingen van het ogenblik aan' ("Magnalia Dei", blz. 14). Een halve waarheid is dikwijls een hele leugen en daarom heeft de mens een onfeilbaar Woord van God nodig om de weg naar het Vaderhuis te vinden.

Ontijdig

Als tweede: Schriftkritiek is ontijdig en komt te vroeg. Gods Woord mag niet losgemaakt worden van Gods Geest. God maakt Zijn Woord waar. Dat heeft Hij gedaan, dat doet Hij en dat zal Hij doen. Wie meent nu al Gods Woord te kunnen bekritisieren, houdt geen rekening met het feit dat geen woord bij God onmogelijk is (zie Luk. 1:37). De hele heilsgeschiedenis door heeft God laten zien dat Hij Zijn Woord waarmaakt op een soevereine manier. Gebeurtenissen bleken ook profetieën te zijn: de uittocht uit Egypte was een profetie van Christus' komt uit Egypte (Matth. 2:15). Profetieën werden op ongedachte wijze vervuld: de Messias ging door lijden tot heerlijkheid.

De kerkgeschiedenis laat zien dat God nederige Schriftstudie wil

zegenen. Moeilijke knopen konden enigermate ontbonden worden: het citaat op naam van Jeremia in plaats van Zacharia (Matth. 27:9) bleek een gecombineerd citaat uit beide profeten te zijn. Hoogmoedige kritiek op historische aspecten van de Bijbel bleek onjuist te zijn: het bestaan van de Hethieten was wel historisch. Hier geldt: God weet alles al, maar wij kennen ten dele.

Dienst aan God

Het is belangrijk om te zien dat Schriftonderzoek in nauw verband staat met de hele dienst aan God. De Schrift moet onderzocht worden door al onze vermogens te gebruiken, ook ons verstand (Matth. 22:37), maar deze vermogens moeten wel onderworpen zijn aan de sprekende God. Calvijn zei daarover: 'Als we erkennen dat de Schrift van God is uitgegaan, hoeven we ons er niet over te verwonderen dat er vele dingen in staan die onze pet te boven gaan' ("Calvijn Verzameld", deel 2, blz. 690). Daarom past ons de houding: 'Spreek, want Uw knecht hoort' (1 Sam. 3:10). ♦

► wordt vervolgd

In de huisgodsdienst

ds. P.J. de Raaf, Boskoop

Daar zit je dan, als pasgetrouwd stel aan de eetkamertafel. Wie neemt het voortouw?

En 's avonds, als we toch sámen de dag besluiten? Moet de man dat allemaal doen? Of wissel je dat af als man en vrouw? Hoe sta je elkaar bij in 'alle dingen die tot het eeuwige leven behoren'? (huwelijksformulier). Gelukkig als dit voor ons vragen zijn! Helaas merk ik in het pastoraat dat er echtparen zijn die wel voor de vorm aan tafel Bijbellezen en een gebed doen, maar samen nooit spreken over de dienst van de Heere. Ze zijn erg gelukkig samen, maar weten niet hoe het in de ziel van de ander is.

De man leert de vrouw

Het is een zegen als dat bij u anders is. Een godvrezende man heeft zijn vrouw lief en zoekt haar geestelijk welzijn. In de Bijbel zien we als grote lijn dat de mannen in hun gezin verantwoordelijk zijn voor de dienst van de Heere. 'Izak bad de Heere zeer, in de tegenwoordigheid van zijn huisvrouw', vanwege het kruis van de kinderloosheid (Gen. 25:21). Elkana is duidelijk de leider die zijn gezin meeneemt naar het heiligdom (1 Sam. 1). In 1 Timotheüs 2 schrijft Paulus over de godvrezende vrouw dat zij bereid moet zijn om zich te laten leren. We spreken onder ons wel over de man als 'een priester in het gezin'. Een inhoudsvolle uitdrukking: een priester bidt tot de Heere voor zijn gezin. En een priester leert het Woord van de Heere aan zijn gezin. Mannen, bent u zo'n priester? Dat kan alleen als u door het ware geloof een lidmaat van Christus bent, en zo deel hebt aan Zijn zalving (Heidelbergse Catechismus, Zondag 12). Maar de opdracht ligt er voor álle mannen!

De vrouw leert de man

Maar we komen het in de Bijbel ook anders tegen. Er zijn vrouwen die duidelijk de geestelijke leiding nemen. Omdat de man een goddeloze is (Abigaïl), weinig geestelijke kennis heeft (de vrouw van Manoach), of omdat de vrouw gezien de nood een stap vooruit doet (Jochebed). In de Schrift lezen we veel over het, soms tere, geloofsleven van vrouwen. En er is ook onder ons weleens opgemerkt dat onder de geoefende kinderen van God meer vrouwen dan mannen zijn. Wellicht omdat zij meer in stilte aan de voeten van de Middelaar zitten dan de (drukke!) mannen? Het valt wel op dat de godvrezende vrouwen in de Bijbel met gepaste vrijmoedigheid hun taak ter hand namen. Ze heersen niet, maar dienen, meestal binnen de kring van het gezin. Paulus roept vrouwen meerdere keren op om hun kennis niet in het openbaar te

etalen (o.a. 1 Kor. 14 en 1 Timotheüs 2). Anderzijds mag een vrouw ook ingrijpen in het verkeerde handelen van haar man als dat nodig is. Denk aan Sara die niet langer kon dulden dat Izak, de zoon van de belofte, bespot werd door Ismaël. Terecht eiste ze dat Abraham hier een einde aan maakte door Hagar en Ismaël weg te zenden (Gen. 21).

Man en vrouw leren elkaar

Het is een grote genade als man en vrouw beiden de Heere mogen vrezen. We komen dat nogal eens tegen in de Schrift: Abraham en Sara, Izak en Rebekka, Zacharias en Elisabet, Aquila en Priscilla, en meerdere anderen. Wanneer we deze Bijbelgedeelten goed lezen, zien we dat deze echtparen elkaar tot steun mogen zijn. Apollos werd door zowel Aquila als Priscilla onderwezen (Hand. 18:26). Toen Zacharias zwijgend door het leven ging vanwege zijn ongelof, was Elisabet hem tot beschamend voorbeeld in haar geloof in het Woord van de Heere (Luk. 1). In deze huwelijken is er geen sprake van strijd wie de boventoon mag voeren in het huis, maar een dienen van elkaar in geestelijk opzicht. Hoe is dat bij u thuis? ♦

Vragen

1. *Welke rol hebben jullie als man en vrouw in de huisgodsdienst?*
2. *Wat was herkenbaar uit bovenstaand artikel en wat zou er anders moeten?*

► wordt vervolgd

► Wie leest aan tafel uit de Bijbel? En 's avonds, als we de dag afsluiten?

Digitalisering en eenzaamheid

W. Fieret, Leerdam

**‘Waarom houdt mama meer van haar telefoon dan van mij?’
Een veelzeggende vraag van een driejarig kind. Daarachter zit de gedachte: mama heeft meer belangstelling voor haar telefoon dan voor mij.**

Digitalisering en eenzaamheid gaan hand in hand. Juist in deze tijd waarin mensen overal en altijd contact met elkaar kunnen hebben, is ongewilde eenzaamheid een veel voorkomend verschijnsel. Bijzonder. Ondanks de toename van communicatiemogelijkheden heeft de digitale wereld een uitwaaiierend effect dat eenzaamheid versterkt.

Onlangs stelde een wetenschapper die zich met sociale vraagstukken bezighoudt, dat het voor de eerste keer in de geschiedenis is dat mensen meer aandacht hebben voor dingen dan voor medemensen. Je moet altijd wel wat voorzichtig zijn met uitspraken die beginnen met: ‘Het is voor het eerst in de geschiedenis dat...’. Maar je hoeft geen wetenschapper te zijn om te zien dat het waarschijnlijk gewoon zo is. Mensen die wachten op de bus praten niet of nauwelijks met elkaar. Ze kijken op hun telefoontje. Als je bloed moet gaan prikken en er zitten zes mensen in de wachtruimte, kijken vijf van de zes op de mobiel. Zeg je: ‘Goedemorgen’, dan reageert een enkeling. Anderen blijven naar hun scherm kijken en uit de blik van weer anderen is te lezen: ‘Doe niet zo vermoeiend, laat me met rust’. Dat is ernstig. Die korte momenten waarin zogenaamde micro-interactie plaatsvindt, hebben namelijk een positief gevolg voor het welbevinden van mensen.

▶ Waarom houdt mama meer van haar telefoon dan van mij?'

Verdunde interactie

De ‘echte’ contacten tussen mensen onderling nemen af. Er wordt in dit verband ook wel gesproken van verdunde interactie, dus een vershraling van de contacten. Alleen het hoognodige bespreken we, de rest zoek ik zelf wel uit. Dit heeft ook gevolgen voor het leren van sociale vaardigheden door kinderen. Als in het gezin grotendeels verdunde interactie plaatsvindt, leren kinderen in (veel) mindere mate omgaan met anderen. Sociale vaardigheden leer je vooral van jongs af aan. Als een kind in een sfeer opgroeit met weinig aandacht voor langzame emoties zoals liefde, trouw, medemenselijkheid, komen die maar moeizaam tot ontwikkeling. Dat is ook zo met sociale vaardigheden.

Professor Noreena Hertz wijst in haar boek “De eenzame eeuw” op een opmerkelijk voorbeeld waaruit dat blijkt. Het gaat over de ervaringen van de studentenbegeleider op een universiteit. Eerder kwamen jongeren naar haar toe met vragen hoe je als jongen en meisje met elkaar mocht en kon omgaan. Nu is er meer onzekerheid over de fase die daaraan voorafgaat: ‘Hoe vraag ik een meisje mee uit? Hoe knoop ik een gesprek aan met een jongen waarin het niet gaat over de studie?’

Hoe meer tijd kinderen achter hun scherm doorbrengen, hoe minder ze in staat zijn de gevoelens van andere kinderen te begrijpen. Behulpzaamheid ten opzichte van andere kinderen neemt daarvoor af. Ouders die verdunde interactie in de praktijk brengen, zadelen hun kinderen op met tekorten op het gebied van sociale basisvaardigheden. Ervaren die kinderen dat tekort als een manco? Vaak niet. Ze groeien op in een bepaalde werkelijkheid. Voor hen is er geen andere. Pas later komen ze erachter dat het ook anders gekund had. Maar vaardigheden die je in de jonge jaren niet leert, leer je of niet meer of met grote moeite. We weten allen dat opvoeding waarin waarden als liefde, trouw en waardering ontbreken diepe sporen trekt, hetzij in de jeugd, hetzij op latere leeftijd.

Mozes

Wat een zinvol onderwijs gaf Mozes de Israëlieten en ook ons in Deuteronomium 6 over opvoeding. Het gaat in dat hoofdstuk over het spreken van ouders met hun kinderen. Onderweg en in huis, bij wijze van spreken zittend op de bank en bezig met het werk. Er was echt geen verdunde interactie. Mozes gaat echter nog een stap verder. Hij spreekt de opvoeders aan: ‘De woorden die ik u heden gebied, zullen in uw hart zijn’. Welke opvoeder kan dan tevreden zijn?

Volgende keer hopen we aandacht te besteden aan digitale robotten. ♦

▶ wordt vervolgd

Sprekende werken

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

De zeven werken van barmhartigheid kunnen we van verschillende kanten bekijken. In de roomse traditie zijn ze in een onzuiver licht geplaatst. Maar de basis ligt in de Bijbel. En dan is toch de vraag: wat heeft dat ons vandaag te zeggen?

Ons volk heeft een rijke geschiedenis. Maar we zijn een arm land geworden. Dat komt doordat de Bijbel voor de meeste Nederlanders een gesloten boek is. De meeste mensen weten niet van Adam en Christus. Ze kennen de boodschap van zonde en genade niet. Staat u weleens stil bij zoveel zielen nood?

Deze nood wordt ook zichtbaar in onze manier van samenleven. De liefde van velen verkilt. Verbindingen onder ons volk brokkelen af. Neem een woord als trouw. Dat heeft een diep geestelijke betekenis. Dat weten nog maar weinigen; aan de praktische betekenis komen we al moeilijk meer toe. En dat gaat de kerk niet voorbij.

Voorbeelden bij de Bijbel

De zeven werken van barmhartigheid kunnen helpen om Bijbelse begrippen duidelijk te maken. Denk aan beeldende kunst bij oude gebouwen, waarin deze werken nogal eens een plaats hebben. Of dat ze in een contact met iemand zo maar ter sprake komen. Het geldt bijvoorbeeld ook van de barmhartige Samaritaan, waarvan bijvoorbeeld een beeltenis is geplaatst bij het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam. We kunnen die voorbeelden gebruiken om over belangrijke zaken vanuit de Bijbel te vertellen. En – misschien nog wel belangrijker: wat zeggen wij met ons leven?

Hartvernieuwende genade

In de vorige artikelen is meerdere malen gewezen op het gevaar van werkheiligheid. Dan doen we goede werken voor de vorm. Maar het kloppende hart wordt dan gemist. Wat moeten juist wij kerkmensen daarvoor oppassen. Onze medemensen tonen zich nogal eens zeer beducht voor onoprechtheid, juist van mensen die zich christen noemen. Bovendien stellen we onszelf met zulk bedrog ernstig schuldig voor God.

Daarom moeten in de prediking de Bijbelse kenmerken worden genoemd en uitgelegd. Het is nodig dat wordt verklaard hoe de Heere Zelf een oprecht geestelijk leven werkt en onderhoudt. Niet dat het ware geloof alleen maar innerlijk wordt beleefd. Wel dat het een band is die op het allernauwst met Christus verenigt. Dat de Heilige Geest dit werkt, door Gods Woord toe te passen. Laat dat de praktijk van ons leven mogen bepalen. Eenvoud is kenmerk van het ware. De Heere zegt: 'Mijn zoon, geef Mij uw hart, en laat uw ogen Mijn wegen bewaren' (Spr. 23:26). 'Niet een iegelijk die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is' (Matth. 7:21). ♦

Werk 6:

De gevangenen bezoeken

'Gedenkt de gevangenen, alsof gij mede gevangen waart' (Hebr. 13:3). Paulus wist wel wat dit betekende. In welke gevangnissen heeft hij zoal gezeten? En dan zat hij tussen het uitschot van de samenleving. Zijn wij daar misschien te goed voor? Hij mocht daar lofzangen zingen voor God, zelfs midden in de nacht (Hand. 16:23-25). En toen hij later in een gehuurde woning werd bewaakt, preekte hij het Koninkrijk van God aan allen die tot hem kwamen (Hand. 28:23-31). Wat doe ik eigenlijk voor gevangenen? Hoe indrukwekkend om bij hen in praktijk te mogen zien wat genade vermag.

‘... en gij zijt tot Mij gekomen’.

Werk 7: De doden begraven

Kent u Rizpa, de dochter van Aja en koning Saul? Zij moest meemaken dat twee van haar zonen ter dood werden veroordeeld. Rizpa zorgde toen dat de vogels de dode lichamen van haar kinderen geen kwaad konden doen. Dit maakte op koning David zo'n indruk, dat hij zorgdroeg voor de begrafenissen. Zo heeft deze trouwe moeder gevoelig laten zien hoe belangrijk het begraven is (2 Sam. 21). Niemand mag zich onttrekken aan deze laatste liefdeplicht. Maar de verkondiging van Gods Woord aan de levenden gaat vóór. 'Jesus zeide tot hem: Laat de doden hun doden begraven; doch gij, ga heen en verkondig het Koninkrijk Gods' (Luk. 9:60).

► slot

De overheid, ons ten goede?

P. Schalk, Veenendaal

Even be kroop me weer dat nare gevoel van destijds, toen de wereld in de greep van corona was. Toen waren er continu gesprekken tussen vertegenwoordigers van kerken en de minister van Justitie die ook de erediens ten in zijn portefeuille heeft. De gesprekken ging over wel of niet naar de kerk kunnen, en over zoveel andere dagelijkse dingen meer.

Het is wel confronterend dat het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een opdracht gaf aan onderzoekers om erachter te komen 'waarom refo-millennials de coronavaccinaties weigerden'. Dat gaat over jongvolwassenen tussen de 18 en 40 jaar uit de reformatorische kerken, dus de rechterflank van de gereformeerde gezindte. Het confronterende daarin zit in het feit dat men op het ministerie blijkbaar heeft gemerkt dat juist die groep een bepaald gedrag heeft vertoond dat nodig uitgezocht moest worden.

Opvallen

Overigens was dat niet alleen bij het ministerie opgevallen. Net nadat de coronacrisis voorbij was, vroeg een collega senator van D66 of hij een keer mee mocht naar de kerk. Uiteraard mocht dat. We hadden boeiende gesprekken over de inhoud van de preek: 'Ik ben de Deur, indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden'. Maar het ging ook over de aantallen kerkgangers: 'Komen die vanmiddag allemaal echt nog een keer?'

Jawel, die kwamen echt allemaal nog een keer. En dat is de reden dat de coronaregels zo diep zijn ingeslagen en dat er door die reformatorische kerken zo moeilijk werd gedaan over het inperken van de kerkdiensten. Voor die D66-er was het één van de redenen om eens een kijkje te nemen

▶ Is het echt waar dat kerken de overheid negatief benaderen?

bij die refokerken. Onbegrip, waarom doen ze toch zo moeilijk?

Onderzoeken

Terug naar het onderzoek. Drie wetenschappers van het Dutch Biblebelt Network hielden interviews en groeps gesprekken. Ze kwamen erachter dat er een stuk of vier verschillende typen weigeraars voor vaccinatie waren: de traditionalisten die geen nieuwigheid wilden, de religieuze twijfelaars die vanuit hun godsdienstige overtuiging niet wilden vaccineren, de complotdenkers die achter elke komma een drama zien, en ten slotte nog de wantrouwende twijfelaars die het maar niet begrepen. Over elke groep zou veel te zeggen

zijn, maar er was een ander aspect dat nu de aandacht vraagt. Volgens de onderzoekers was er ook invloed van predikanten op hoe men reageerde op de oproep van de overheid om te vaccineren. Volgens de onderzoekers wordt in een deel van de preken een negatieve duiding gegeven aan de overheid.

Dat zet aan het denken. Is het echt waar dat de overheid negatief wordt weggezet? In de meeste kerken wordt juist voor de overheden gebeden. Dan kan die overheid vervolgens toch niet worden 'weggezet'. Dat zou inconsequent zijn. Of zou het zo zijn dat het negatieve geluid vooral gaat over onderdelen van het beleid van die overheid. Onze overheid komt met wet- en regelgeving waar echt wel iets van te zeggen is, zoals op het terrein van leven en dood en de medisch ethiek, de 24 uurseconomie en de zondag, klimaat en energie, of de politieke keuzes rond seksualiteit en huwelijk.

Terecht wordt daarbij de vinger gelegd. Maar in de kerk klinken ook wekelijks de Tien Geboden van de wet des Heeren. Daar wordt ook de Heidelbergse Catechismus behandeld, waarbij het vijfde gebod zo'n rijke inhoud heeft als gezegd wordt dat we allen die over ons gesteld zijn alle eer, liefde en trouw moeten bewijzen.

Spiegelen

Dit onderzoek zou eigenlijk een spiegel moeten zijn, voor ons allemaal, om ons af te vragen hoe wij ons opstellen tegenover de overheid. En ook een spiegel voor de overheid om te bezien of het beleid ertoe leidt dat predikanten de vinger bij de zere plekken leggen.

In ieder geval is gehoorzaamheid aan de overheid geboden, zolang deze niet iets van ons vraagt dat ons tot zondigen brengt. Want de overheid is er niet zomaar. Dat zegt de Nederlandse Geloofsbelijdenis heel mooi, dat onze goede God, uit oorzaak van de verdorvenheid van het menselijke geslacht de overheden heeft verordend. Tenslotte is die overheid er dus ons ten goede! ♦

In betrokkenheid op onze zielen

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Het Kerkelijk jaarboek 2024 is verschenen en kan worden besteld bij het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening.

Al is tegenwoordig veel informatie op internet te vinden, niet alle informatie is geschikt om op deze wijze algemeen toegankelijk te zijn. In dit jaarboek is veel nuttige informatie keurig en overzichtelijk gepresenteerd. Met dank aan allen die aan de totstandkoming hebben bijgedragen!

Gemeenten

De vermelding van alle gemeenten vormt het hart van het jaarboek. Ons kerkverband telt er 151 (die in Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika meegeteld). Ik heb ze eens geordend naar ledenaantal. De helft van de gemeenten telt minder dan

500 zielen. Een kwart van de gemeenten telt tussen de 500 en de 1000 zielen. En een kwart telt meer dan 1000 zielen. Op het totaal zijn 24 gemeenten kleiner dan 100 leden en 12 groter dan 2.000.

Terwijl ik zo zat te tellen, heb ik me afgevraagd: hoe zou het in al deze gemeenten zijn met de onderlinge band? En nog een vraag die bij me bovenkwam: hoe zouden leden van kleine en grote gemeenten zich voelen ten opzichte van elkaar? Hier zou vast veel over te schrijven zijn. Voor nu wil ik alleen maar onderstrepen: laten we zuinig zijn op de onderlinge band en daarin investeren. Dat we samen lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten - wat mag dat u kosten? Hierboven duidde ik de gemeenteleden aan als zielen. Dat zijn we in het kerkelijk leven zo gewend. Het is een Bijbelse uitdrukking. Deze heeft een diepe betekenis. In onderscheid van alle andere schepselen heeft de mens een ziel. Die heeft God ons gegeven. Daarmee hebben we een eeuwigheidsbestemming. En zijn we met heel ons leven

verantwoordelijk voor Zijn aangezicht. Door onze zonde staan we schuldig tegenover Hem. We hebben een God nodig voor ons hart en een Borg voor onze schuld. Laat ons kerkelijk leven getekend moge zijn in ernst en bewogenheid met onze zielen.

Predikanten

Onze gemeenten worden gediend door 67 predikanten (meegeteld zij die werken in Israël en Nieuw-Zeeland). In mijn geboortjaar 1973 waren er 48 dienstdoende predikanten. Er is sprake van een predikantentekort. Maar we mogen opmerken dat dit in vroeger jaren beduidend groter was dan nu. De HEERE zorgt. Kijken we naar de leeftijdsopbouw van de predikanten, dan valt op dat de vijftigers onder hen nagenoeg de helft van het totaal uitmaken. Dan zijn er vervolgens twee keer zoveel zestigers dan veertigers, en twee keer zoveel zeventigers dan dertigers. Deze leeftijdsopbouw past bij de verantwoordelijkheid die aan dit ambt verbonden is. Het onderstreept ook het uitzien naar jonge broeders die ons komen versterken. De Heere moge ze ons toeschikken in Zijn gunst. Draagt u dit mee in uw gebed?

Kerkelijk leven

Ons kerkelijk leven is omvangrijk. Dat zien we terug in het Kerkelijk Jaarboek. Van allerlei deputaatschappen, verenigingen en instellingen vindt u de gegevens. Vóórin het boek wordt aandacht gegeven aan ambtsjubilea en namen van ambtsdragers die ons zijn ontvallen. Daarmee wordt in dit feitelijke jaarboek het belang van het persoonlijke onderstreept. In het jaaroverzicht plaatst ouderling A.G. Bregman ons kerkelijk leven in het licht van de ontwikkelingen in de wereld en in de samenleving. Het is goed om te beseffen dat de komst van Gods Koninkrijk een bestreden zaak is. Dat geldt ook dichterbij huis. Onze gemeenten zijn geworteld in een schriftuurlijk-bevindelijke prediking. De noodzaak en de waarde (!) daarvan moet worden verstaan. Dat is

niet vanzelfsprekend. Het vraagt ons aller inzet en trouw.

Yearbook

Van het kerkverband van onze gemeenten in Canada en Noord-Amerika verscheen in deze dagen eveneens het 2024 Yearbook Church and School Directory. In het Yearbook is informatie te vinden van de 25 gemeenten, de 11 predikanten en nog heel veel meer. Het jaarboek van de gemeenten overzee is eveneens te verkrijgen via ons Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening in Woerden.

Het is goed om te beseffen dat de komst van Gods Koninkrijk een bestreden zaak is. Dat geldt ook dichter bij huis.

Hopelijk mogen beide jaarboeken bijdragen aan ons kerkelijk leven en de versterking van de onderlinge band. 'Bidt om den vrede van Jeruzalem; wel moeten zij varen, die u beminnen' (Ps. 122:6) ♦

In het kader van de AVG-wetgeving is het Kerkelijk Jaarboek alleen verkrijgbaar voor (doop)leden van de Gereformeerde Gemeenten. De uitgave is te koop op de zendingsdag in Gorinchem en via kerkelijkedienstverlening.nl of tel. 0348-489900. De prijs bedraagt € 11,- (excl. verzendkosten).

In Gods Woord komen veel woorden voor in hun letterlijke betekenis, maar soms hebben die een figuurlijke betekenis. In het laatste geval is er sprake van beeldspraak. Zo'n woord wordt wel een metafoor genoemd. Voorbeelden daarvan zult u in de komende weken kunnen vinden in deze rubriek.

Adem

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

Adem is de lucht die we in- en uitademen. Die is van levensbelang. Bij gebrek aan adem zal de mens gaan sterven. Dan wordt de laatste adem uitgeblazen. Dan is het, zoals de dichter van Psalm 104 (berijmd) zegt: 'Neemt Uwe hand hun adem weg, zij sterven, zij worden stof, gelijk zij zijn geweest'. Maar ook: 'Bezielt Gij hen door 't zenden van Uw Geest, dan ziet men hen weer leven als tevoren; dan wordt al d' aard' met nieuwen glans herboren' (vers 15).

Adem van de Almachtige

God heeft de mens geformeerd uit het stof der aarde 'en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; alzo werd de mens tot een levende ziel' (Gen. 2:7). Adem, geest en leven hebben in de Bijbel sterk met elkaar te maken. We lezen in het Woord ook over de adem des Almachtigen: 'De Geest Gods heeft mij gemaakt, en de adem des Almachtigen heeft mij levend gemaakt' (Job 33:4). De Geest is niet los te maken van de Vader en de Zoon in het werk van de schepping. We zien hier in het eerste deel van Job 33 vers 4 de nadruk liggen op het lichamelijke en in het tweede deel op het geestelijke. Als het gaat over de adem van de Almachtige moet vanzelf ook gedacht worden aan Zijn Geest. Overeenkomst zien we in Job 32 vers 8: 'Zekerlijk, de Geest, Die in den mens is, en de inblazing des Almachtigen, maakt henlieden verstandig'.

In deze teksten zien we dus dat de betekenis van 'adem' en 'inblazing' meer is dan louter lucht en leven. De kanttekening geeft dan ook aan: 'Dat is, de rechte wijsheid komt alleen van de verlichting Gods'. De godzalige Hutcheson heeft in zijn verklaring van het Bijbelboek Job erop gewezen dat de gaven des Geestes groot zijn, maar niet genoeg.

Die gaven moeten ook steeds weer levendig gemaakt worden en dat kan door de inblazing des Almachtigen: 'Zonder dit zullen de uitnemendste gaven, ja zelfs de hebbelijke genade, haast verdorren en vervallen'.

Een stormwind

Als het dus gaat over de adem Gods moeten we letterlijk denken aan het leven dat Hij schenkt aan de mens, maar soms ook aan de werking van Gods Geest. Dan wordt 'adem' gebruikt als beeld. Ook heeft dit woord weleens de betekenis van een stormwind. Ik denk aan de lofzang van Mozes, wanneer het volk droogvoets de overzijde van de Schelfzee heeft bereikt. Hij spreekt niet letterlijk over 'adem', maar wel over het geblaas van Zijn neus: 'En door het geblaas van Uw neus zijn de wateren opgehoopt geworden; de stromen hebben overeind gestaan als een hoop; de afgronden zijn stijf geworden in het hart der zee' (Ex. 15:8). Israël is veilig aan de overkant gekomen nadat Mozes zijn hand had uitgestrekt over het water van de Rode Zee. Toen kwam de Heere met een stormwind, die een pad baande voor de Israëlieten. Zijn adem, Zijn geblaas, bracht hier verlossing en veiligheid! Toen zong Mozes het lied der overwinning. ♦

► wordt vervolgd

In de serie 'Mijn boek' schrijven zes vrouwen over herinneringen aan hun meest geliefde boek. Vandaag deel 3: L. Kooijman-van Es over "Christen-zijn in het dagelijks leven" van J.C. Ryle.

De praktijk van het geloof

L. Kooijman-van Es

Toen ik de vraag kreeg om iets te schrijven over mijn mooiste boek - na de Bijbel - sloeg de keuzestress direct toe.

Een blik in de boekenkast en de prachtigste titels met bijbehorende herinneringen passeren mijn gezichtsveld: "Rondom de enge poort" van Spurgeon, "Institutie" van Calvijn, "Redelijke Godsdienst" van Brakel, "Meerder dan ons hart" van Lloyd-Jones, "De Godvruchtige Avondmaalganger" van Immens, "Het zien op Jezus" van Ambrosius. Zo kan ik nog wel even doorgaan.

Theologische boeken zijn erg belangrijk voor mij. Persoonlijk, maar ook vanwege het werk dat ik mag doen voor Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten. Er moest echter een keuze gemaakt worden. Die viel na enig wikken en wegen op "Christen-zijn in het dagelijks leven" van J.C. Ryle (uitg. De Groot Goudriaan).

Groot geschenk

Waarom dit boek van Ryle? Toen ik voor het eerst echt in aanraking kwam met het christelijk geloof en meeging naar de evangelisatiepost in Alkmaar, wist ik vrijwel niets. Ik was niet opgegroeid in een christelijk gezin, was niet gedoopt, en had dus eigenlijk geen idee over wat het christelijk geloof werkelijk inhield, en al helemaal niet over hoe een christelijk leven eruit hoort te zien. Toen kwam dit boek als een groot geschenk. De ondertitel luidt: 'Over de praktijk van het geloof'. En onderwijs daarover was precies waar ik behoefte aan had. In het boek onderstreept Ryle het

belang van zelfonderzoek, van gebed, van Bijbellezende en van vele andere zaken waar een christen zich voor zou moeten inspannen. Centraal staat daarbij de vraag 'Hoe staat het met onze ziel?' In elke verhandeling roept hij er toe op om niet te rusten voordat we weten dat onze zonden vergeven zijn: 'Besef van zonden en een diepe afkeer daarvan, geloof in Christus en liefde tot Hem, een blijdschap in heiliging en een verlangen daarin toe te nemen, liefde tot Gods volk en een afkeer van de dingen van de wereld, dat zijn de tekenen en blijken die met bekering altijd gepaard gaan'.

Ryle benadrukt hierin zowel Gods soevereiniteit als onze verantwoordelijkheid. Hij schrijft bijvoorbeeld: 'Uit de Bijbel leer ik dat niemand door zijn gebeden behouden zal worden, maar ik vind nergens dat iemand zonder gebed behouden kan worden'.

Hoogst actueel

Het is een boek dat je in één keer uitleest én een boek dat je er elke keer weer even bij pakt. Zijn pen is scherp en liefdevol tegelijk. Ryle schuwt niet de vinger op de zere plekken te leggen en is daarin hoogst actueel: 'Als ze in de wereld voorspoed hebben en rijk worden en succes in hun manier van leven hebben, worden ze door hun tijdgenoten geprezen en bewonderd. Niets wordt in ons land zo hoog aangeslagen als succes!'

Dat geldt ook voor zijn oproep om

met betrekking tot de afscheiding van de wereld 'standvastig en consequent te weigeren je door de normen van de wereld over goed en kwaad te laten leiden'. We moeten ons dus niet zomaar met de stroom mee laten voeren. 'Van 'geen hel' tot 'geen God' zijn maar enkele schreden', zo waarschuwt hij in zijn verhandeling over 'De grote scheiding'.

Naast zorg voor de eigen ziel benadrukt Ryle de opdracht die tot ons komt om onze naasten te wijzen op de Heere en Zijn Woord. Iets wat mij in mijn werk voor evangelisatie uiteraard erg aanspreekt. Meermaals houdt hij zijn lezers de spiegel voor dat een ware christen zich niet alleen om zichzelf kan en mag bekommeren. 'Gelukkig de kerk waarvan de leden niet alleen verlangen zelf in de hemel te komen, maar die ook verlangen dat anderen met hen zullen meegaan!'

Dogmatiek en praktijk

Kortom, in "Christen-zijn in het dagelijks leven" weet Ryle dogmatiek te combineren met de dagelijkse praktijk. Hoe ziet het leven van een christen eruit? Waar besteed ik mijn tijd aan? Hoe is mijn gebedsleven? 'O, dat de mensen toch zouden begrijpen dat geluk niet afhangt van de uiterlijke omstandigheden, maar van de staat van het hart!'

En hoewel je na het lezen ervaart dat je in allerlei opzichten tekortschiet, word je telkens liefdevol aangespoord en vermaand om de dingen te zoeken die Boven zijn. Om de Heere Zelf te zoeken. ♦

► volgende week deel 4

Mededeling Curatorium Theologische School Gereformeerde Gemeenten

Namens het Curatorium,
ds. A. Schreuder, voorzitter en ds. G. van Manen, secretaris

De curatoren, in vergadering bijeen op maandag 27 mei, dinsdag 28 mei en woensdag 29 mei, kunnen tot hun hartelijke blijdschap meedelen dat zij vrijmoedigheid vonden om de volgende personen toe te laten tot de opleiding tot dienaar van het Goddelijke Woord:

G.J. van den Ende,
Plein 31, 4454 AV Borssele.

Hij is 37 jaar en gehuwd. Het echtpaar heeft vijf kinderen. Hij is service-manager bij Siemens en diaken in de gemeente van Borssele.

S. de Vries,
Jan van de Cappellestraat 3,
2923 CR Krimpen aan den IJssel.

Hij is 31 jaar en gehuwd. Het echtpaar heeft vijf kinderen. In het dagelijks leven is hij werkzaam als accountant.

We mogen opmerken dat de Heere nog bemoeienissen met onze gemeenten maken wil. Geve Hij ons een verbroken en erkentelijk hart om Hem in waarheid te erkennen.

Bij ons ligt er namelijk geen enkele waardigheid of verdienste, maar

alleen schuld en tekort. Maar dit geeft nog weer hoop dat de Koning van de Kerk ook in de nageslachten uit soeverein ontfermen Zijn genade verheerlijken wil.

‘Het zaad zal Hem dienen;
het zal den Heere aangeschreven worden tot in geslachten.
Zij zullen aankomen en
Zijn gerechtigheid verkondigen
den volke dat geboren wordt;
omdat Hij het gedaan heeft’

(Psalm 22:31 en 32). ♦

Verwachting

‘Kortgeleden ging ik voorbij een grote boomgaard, die vol stond met appel- en kersbomen. Aan de ingang van die boomgaard stond een wit hek, waarop met grote zwarte letters dit opschrift geschreven stond: Onze verwachting.

Ik dacht: wat is het toch ellendig met zulke mensen gesteld die geen andere verwachting bezitten dan hetgeen door Gods besturende en regerende voorzienigheid uit een grote appel- en kersenboomgaard kan voortkomen. Jammerlijk is het toch met de natuurlijke mens gesteld wiens verwachting alleen op zulke dingen gericht zijn, welker grondslag in het stof is.

De een van deze ongelukkige zielen heeft zijn verwachting van zijn grote boomgaard, de ander heeft zijn verwachting van zijn korenvelden. Er zijn er die hun verwachting hebben van

hun volgeladen schuren en hooibergen of van een grote erfenis die zij te wachten hebben. Weer een ander heeft zijn verwachting van hetgeen hij achter het slot van zijn kisten en kasten heeft. Nog anderen zijn er die wat verder zien, en hun verwachting voor de eeuwigheid hebben van hun eigen deugdzaamheid en de algemene barmhartigheid Gods. Nochtans zegt de wijze Salomo van al deze verwachtingen: ‘Als de goddeloze mens sterft, vergaat zijn verwachting; zelfs is de allersterkste hoop vergaan’ (Spr. 11:7).

Ziedaar, zo ellendig is het met de ellendige verwachtingen van alle onbekeerde zielen gelegen. Hun hoop en verwachting kan niet met hen over het graf gaan. Als de laatste bode Gods tot hen komt, dan zal al hun verwachting vergaan als rook, en hun hoop zal verdwijnen als

STEM UIT HET VERLEDEN

Wulfert Floor (1818-1876)

Uit ‘Een verrassende nalezing’

een damp, aangezien hun arme ziel met die God zal te doen krijgen Wiens roepstemmen zij hebben verworpen en aan Wiens dienst zij geen welbehagen hadden. Hoewel het waar is dat de meeste Adamskinderen hun verwachting van zulke nietige dingen hebben, zo leeft er nochtans ook een volk op aarde hetwelk iets anders bemint, hetwelk iets anders zoekt en hetwelk iets anders verwacht. Zij zetten onder de kruisverdienste van de Heere Jezus: *onze Verwachting*.

Door Zijn gerechtigheid, en ook daardoor alleen, hopen zij verhoogd te worden. Hun verwachting is de God van hemel en aarde. Hun lust is in Zijn wet, om die geduriglijk te betrachten. Zij zoeken en betrachten de hemelse dingen. En om de Heere Jezus’ wil is hun verwachting om eenmaal met heerlijkheid gekroond te worden. ♦

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Franklin Lakes (New Jersey, VS), ds. E. Hakvoort te Norwich (Ontario, Canada).

PASTORIEZORGEN EN ADRESWIJZIGING

Geliefde gemeenten, Vanuit het hele land ontvangen wij (als gezin) blijken van meeleven. Hartelijk dank daarvoor. Ook delen wij u mee dat we D.V. 13 juni vanuit de Kamper pastorie naar een aangepaste woning verhuizen. Adres: Sterrekroos 24 8265 LT Kampen (tel. ongewijzigd). Verwonderd zijn we over de zorg van de HEERE hierin. We willen allen die, in welke vorm dan ook, ons hebben geholpen, hartelijk bedanken. Het maakt ons klein. Wat mijn ziekte betreft, het proces gaat door. Het aardse huis wordt afgebroken, al verschilt het per dag, soms per uur. Vorige week ben ik bemoedigd bij het herschrijven van een eerder gehouden preek uit Filippenzen 1 vers 6: 'Vertrouwende ditzelve, dat Hij Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus'. Wat ligt daarin een vastheid en onuitsprekelijke troost. Die genade bid ik u van harte toe. Nogmaals: dank en vriendelijke groeten, mede namens mijn vrouw,

ds. D.W. Tuinier, Kampen

De kinderen van het Koninkrijk hierboven hebben geen tijd voor beuzelingen.

- I. AMBROSIOUS -

ZGG BENOEMT EVANGELIST VOOR GUINEE

Zending Gereformeerde Gemeenten heeft de heer W. van Blitterswijk uit Stolkwijk benoemd als evangelist voor het zendingsveld in Guinee. Wouter van Blitterswijk (37) is werkzaam als zelfstandig ondernemer en eigenaar van verschillende bedrijven. Zijn vrouw Elina heeft gewerkt als verzorgende IG en lesgegeven als instructeur verpleegkunde. Het echtpaar Van Blitterswijk-den Hertog heeft vijf kinderen in de leeftijd van 5 tot en met 13 jaar. Het gezin is lid van de Gereformeerde Gemeente Berkenwoude, waar Van Blitterswijk dient als ouderling.

De deputaten zijn verblijd dat opnieuw een vacature voor het zendingswerk in Guinee vervuld is. We hopen dat de Heere Zijn zegen zal verbinden aan deze benoeming.

Deputaatschap ZGG
ds. P.D. den Haan, secretaris

BEKENDMAKING NIEUW ZENDINGSVELD ZGG

In de afgelopen tijd heeft het deputaatschap voor de Zending onderzoek gedaan naar een nieuw zendingsveld. Kortgeleden is daarover een besluit genomen. Tijdens het morgenprogramma van de zendingsdag op 15 juni zal ds. G.W.S. Mulder, voorzitter van het deputaatschap, het besluit bekendmaken. In de laatste ronde van het middagprogramma geeft directeur P. Eikelboom antwoord op vragen over het nieuwe zendingsveld. Welkom op de zendingsdag in de Evenementenhal in Gorinchem. Meer informatie: www.zendingsdag.nl

Deputaatschap ZGG
ds. P.D. den Haan, secretaris

VERSLAG VERGADERING PS ZUID-WEST 18 APRIL 2024

Op woensdag 17 april werd een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Alblasserdam, waarin ds. G.W.S. Mulder (preses van de vorige vergadering) voorging. Hij nam als uitgangspunt 1 Korinthe 15 vers 58.

Op donderdag 17 april opende ds. M.H.

Schot, consulent van de roepende kerk, de vergadering op de gebruikelijke wijze. Vervolgens werd het moderamen gekozen: ds. G.W.S. Mulder, preses; ds. M.H. Schot, assessor-preses; ds. J.M.D. de Heer, scriba; ouderling A.J. van Driel, assessor-scriba; ouderling A. Hak, quaestor. Na de gebruikelijke groeten van de deputaten artikel 48 DKO van de andere Particuliere Synodes, werden de punten behandeld zoals vermeld op de agenda.

De door het moderamen voorgestelde namen voor deputaten artikel 48 en 49 DKO werden zonder hoofdelijke stemming aanvaard.

Uitvoerig werd gesproken over de vraag of een kerkenraad in voorkomende gevallen dezelfde gewetensruimte kan worden gelaten die een predikant heeft, indien er sprake is van een tweede huwelijk na een eerdere echtscheiding als gevolg van overspel. Deze door de Generale Synode gelaten ruimte is verwoord in de publicatie "De heilige huwelijks staat". De Particuliere Synode sprak uit te willen blijven binnen de kaders zoals omschreven in genoemde publicatie. Dat betekent dat een kerkenraad niet dezelfde gewetensruimte heeft als een dienaar des Woords.

Een kerkenraad is een centraal kerkelijk orgaan en als zodanig gehouden om binnen het kader van de Schrift en de kerkelijke richtlijnen besluiten te nemen en die uit te voeren. De brief die hierover vanuit het moderamen aan de desbetreffende classis zal worden gezonden, wordt ook verzonden naar de roepende kerk van de Generale Synode van 2025. Daarbij zal aan de Generale Synode worden gevraagd of de interpretatie van de Particuliere Synode Zuid-West een juiste is.

De roepende kerk voor de volgende vergadering van 8 mei is Rotterdam-Alexanderpolder. Ds. J.M.D. de Heer besluit de vergadering.

A.J. van Driel, assessor-scriba

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kort & Bondig

In de maandelijks rubriek Kort en Bondig presenteren de verschillende bonden en verenigingen zich.

Bond van Zondagsscholen

In veel gemeenten gaan iedere zondag, na de morgendienst, de kinderen naar de zondagsschool. Evert Barten, directeur van de Jeugdbond, schreef daarover: 'Velen onderschatten de waarde van een zondagsschool. En dat is jammer, zeker in relatie tot het jeugdwerk in de kerkelijke gemeenten'.

Op de zondagsschool horen de kinderen vertellen uit de Bijbel, leren ze psalmversjes en Bijbelteksten. En ze ontmoeten elkaar op het kerkelijk erf. In sommige gemeenten al meer dan 100 jaar!

De Bond van Zondagsscholen (BVZGG) heeft als taak de zondagsscholen toe te rusten en te voorzien van Bijbels verantwoord materiaal. Die toerusting gebeurt onder andere door het houden van een jaarlijkse themabijeenkomst. Dit jaar wordt deze gehouden op vrijdagavond 13 september in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Krimpen aan den IJssel. Anja de Bonte van de Jeugdbond denkt dan met ons na over het uitleggen van moeilijke

woorden en begrippen uit de Bijbel. Ook een interessant onderwerp voor leerkrachten, (kinder)evangelisatiemedewerkers en andere betrokkenen. Iedereen is welkom.

Ook biedt de BVZGG veel Bijbels verantwoord materiaal aan, dat gebruikt kan worden op (zondags)school, jeugdwerk en ook in het gezin. Neem eens een kijkje op onze website bvzgg.nl Eén mooi artikel lichten we hier even uit: Het boekje "Neig oor en hart". Hiervan zijn inmiddels twee deeltjes verschenen. In ieder deeltje worden

26 Bijbelse kernwoorden eenvoudig uitgelegd. Bij ieder kernwoord staat een prachtige illustratie, die de kinderen door middel van een sticker compleet kunnen maken. En ieder stukje sluit af met enkele vragen en een bijpassende psalm. Beide deeltjes samen bieden 52 kernwoorden. Zo kunt u iedere zondag met de kind(eren) een hoofdstukje behandelen.

De boekjes zijn te bestellen via de website en kosten € 5,75 per stuk. Beide deeltjes samen kosten € 10,-. ♦

Berichten

BEZOEK KERKDIENTST ZENDINGSGEMEENTE ALBANIË

Albanië is in trek als vakantieland. Regelmatig zijn reizigers uit onze kring in Albanië te vinden. Het is voor hen aantrekkelijk om op zondag een kerkdienst in een zendingsgemeente van ZGG bij te wonen. Dit heeft echter onbedoelde gevolgen. De gemeenten in Albanië zijn in de opbouwfase. Daar hoort een goede, meer en meer verdiepende relatie met de Albanese kerkbezoekers bij. Dat vraagt van zendingswerkers alle aandacht en betrokkenheid, wat niet samengaat met de

ontvangst van vakantiegangers en het vertalen van de kerkdienst voor hen. Daarom vraagt ZGG nadrukkelijk om de zendingsgemeenten, de evangelisten, andere zendingswerkers en de mensen die er samenkomen, niet op te zoeken. We hopen dat de gemeenten uitgroeien tot zelfstandige gemeenten met lokale ambtsdragers. Wellicht komt het dan anders te liggen. We gaan uit van uw begrip en hopen dat u bidt voor het zendingswerk in Albanië en andere landen.

[Zending Gereformeerde Gemeenten](#)

ONTMOETINGS-DAG WINSTUITVERLIES

Stichting Winstuitverlies belegt op zaterdag 22 juni (11.00-15.00 uur) een ontmoetingsdag voor lot- en geloofsgenoten rondom kanker. Locatie: Party-Cruises, Hoekeinde 26, Sleeuwijk. Aanmelden verplicht: winstuitverlies.nl

VERKOPINGEN

Leerdam - Op zaterdag 8 juni (9.30-15.00 uur) houdt de activiteitencommissie van de gemeente in Leerdam een markt. Locatie: Prins Mauritsstraat 22, Leerdam.

Nieuw-Beijerland - Op zaterdag 8 juni (10.00-13.30 uur) wordt een lentemarkt gehouden op het terrein van De Kandeelaar, Dorpsgaard 1 te Nieuw-Beijerland. De opbrengst is voor ZGG.

Opheusden - Op zaterdag 8 juni (10.00-14.30 uur) wordt een zomermarkt gehouden bij de kerk van de Geref. Gemeente in Opheusden. Voor de kinderen is er een speelplein.

ZANGAVOND

Barneveld - Kerk Geref. Gemeente Centrum, Nairacstraat, vr. 7 juni 19.30 uur, jubileumavond van Bovenstengroep Barneveld, Willem Wessels, orgel;

meditatie ds. E.J. Boudewijn; collecte voor Theologische School; graag aanmelden via bsgbarneveld@gmail.com (dit betreft een mannenzangavond – verbeterd bericht).

Kapelle - Herv. Kerk, zat. 15 juni, 19.30 uur, gem. koor Asaf, mannenkoor Ethan, Jacco Goud, orgel; thuisfrontcommissie uit Goes vertelt over het werk van de familie Van Luik in Ecuador; leiding ouderling W.J.N. Moens (toegang vrij).

HERDENKINGSBOEK SCHERPENZEEL

Tijdens een gemeenteavond op 29 mei is in Scherpenzeel een boek

gepresenteerd over de geschiedenis van de gemeente, onder de titel "Uw trouw zal nooit vergaan". Het telt 438 pagina's en is voor slechts € 25 inclusief verzendkosten te bestellen via tvanhell@gergemscherpenzeel.nl (met vermelding adresgegevens) of voor € 17 af te halen bij A. van Hell (06-27122967). Betaling liefst via de QR-code:

Kerkdiensten

ZONDAG 9 JUNI 2024

Aagtekerke 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Aalst** 14.30 uur ds. F. Mulder; **Alblasserdam** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Apeldoorn** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Barendrecht** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen**

10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 16.00 uur ds. C. Hogchem; **Berkenwoude** 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Bodegraven** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 16.30 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Burgh-Haamstede** 10.00 uur ds. C. Harinck; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Deventer** 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Dinteloord** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Dirksland** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eispeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Enter** 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Ermelo** 18.30 uur ds. A. Schot; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 18.00 uur ds. M. Karens; **Gorinchem** 10.00 uur ds. J. Schipper en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Gouda** 9.30

en 16.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 18.30 uur ds. M. Joosse; **'s-Gravenpolder** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 15.30 uur ds. J. Schipper; **Groningen** 10.00 en 17.45 uur ds. J.M. Evers; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; **Herkingen** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Hilversum** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Hoogeveen** 19.00 uur (Belijdenisdienst) ds. A. Verschuure; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur (H.A.) ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Kapelle-Biezeling** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg 12 te Barneveld) 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middelburg; **Leiderdorp** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Lisse** 15.30 uur ds.

Er zijn twee wasvaten om de zonde weg te spoelen: bloed en tranen.

- TH. WATSON -

J.B. Zippro; **Meeuwen** 18.00 uur stud. R.T. Michielse; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 15.00 uur ds. M. Blok; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 9.30 en 14.00 uur ds. J.W. Verweij; **Nieuwe-Tonge** 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. B. Labee; **Nieuwerkerk** 15.00 uur stud. J. Kroon; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 en 15.30 uur ds. M. Karens; **Nun-speet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 (Belijdenisdienst) en 18.00 uur ds. J. de Kok; **Oostburg** 10.00 en 15.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Oosterland** 10.00 en 18.30 uur stud. J. Kroon; **Oostkapelle** 16.00 uur (H.D.) ds. M. Boersma; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 18.00 uur stud. J. Janse; **Oudemirdum** 14.30 uur ds. J.M. Evers; **Poortugaal** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Poortvliet** 10.00 en 14.30 uur stud. J. Janse; **Puttershoek** 18.30 uur ds. J. Schipper; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 en 15.30 uur stud. W. de Jong; **Rijssen-Noord** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rotterdam-Centrum** 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Philipsland** 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Sliedrecht** 18.00 uur stud. W. de Jong; **Soest** 15.00 uur (H.D.) ds. A.A. Brugge; **Sprang-Capelle** 9.30 en 15.00 uur stud. R.T. Michielse; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 18.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge;

Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlissingen** 15.30 uur ds. A.E. Brijder; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 (H.A.) en 14.00 uur ds. M. Boersma; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; **Woerden** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Wolphaartsdijk** 9.30 (H.D.), 14.00 en 18.00 uur ds. M.H. Schot; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 15.00 uur ds. H. Brons; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** (locatie: Kerkstraat 10, Hendrik-Ido-Ambacht) 11.30 en 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. A.T. Huijser.

DINSDAG 11 JUNI 2024

Borssele 19.30 uur ds. K. Boeder; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. A. Verschuure; **Drachten** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Oostvoorne** 19.30 uur ds. W. Harinck; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Scherpenzeel** 19.30 uur (Israëldienst) ds. A. Schot; **Stolwijk** 19.30 uur (voor de zending) ds. J.M.D. de Heer; **Terneuzen** 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Tholen** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

WOENSDAG 12 JUNI 2024

Berkenwoude 19.30 uur ds. G. van Manen; **Ermelo** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Goes** 19.30 uur (voor de zending) ds. J.M. Evers; **Goudswaard** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Hardinxveld-Giessendam** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. J. Beens; **Kapelle-Biezelinghe** 19.30 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. J. Schipper; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Lisse** 19.45 uur ds. A. Verschuure; **Meeuwen** 19.30 uur ds. G. Beens; **Melissant** 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. A.A. Brugge; **Ouddorp** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Poortvliet** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Rhenen** 13.30 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; **Rijssen-West** 19.30 uur ds. P.D. den Haan; **Soest** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Spijkenisse**

19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Veen** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Wageningen** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Woerden** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Wolphaartsdijk** 19.30 uur ds. W. Mouw.

DONDERDAG 13 JUNI 2024

Alblasserdam 19.30 uur ds. J. van Laar; **Barneveld-Centrum** 14.00 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; **Boskoop** 19.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Ede** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J.B. Huisman; **Ermelo** 14.15 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Genemuiden** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Gorinchem** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Houten** 19.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Middelburg-Centrum** 19.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. M. Joosse; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Puttershoek** 19.30 uur ds. M. Karens; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 evang. A. van Setten en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VRIJDAG 14 JUNI 2024

Barneveld-Centrum 13.30 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; **De Valk-Wekerom** 13.30 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; **Genemuiden** 14.15 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; **Goudswaard** 13.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Rijswijk; **Meliskerke** 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.E. Brijder; **Urk** 17.00 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; **Yerseke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 9 JUNI 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30, 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 evang. J. Krijgsman; **Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23)** 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam (Gouwstraat 36b)** 14.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 uur A. van Setten en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

GORINCHEM - Grote Kerk Zaterdag 22 juni 2024

Psalmzangavond met bovenstemgr.
Spreker: ds. A. Verschuure
Organist: Arthur de Jong
Aanvang: 19.00 uur
Collecte t.b.v. Adullam en De Schutse
Verkoop tafels aanwezig - opbrengst
beide doelen | Toegang vrij - Welkom!

Welkom in onze gezellige B&B in Elspeek! Vlakbij bos en hei.

www.bbochtendgloren.nl 06 13450569

Ons geriefelijke **chalet met 3 kamers en veel privacy** is te huur in **Ouddorp** op het rustig gelegen park Haaijse Bos. Nette bewoning vereist. Nog diverse weken beschikbaar vanaf week 35. Contact via mooioudorp26@kliksafe.nl of via 0651628685

Zelfst. woonruimte gevraagd in Oud-Beijerland en omg. Tel. 0613788639

GEZINSCAMPING IN FRIESLAND

- Bosrijk gebied tussen de Friese Meren
- Ruime kampeerplekken
- Verkoop & verhuur chalets en safaritenten
- 4x per jaar fietsvakanties
- B&B arrangementen

WWW.DEVERBORGENHOEK.NL

begravenisverzorging

Wij verzorgen alleéén begravenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
T 0548 540 053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begravenisverzorgingvos.nl

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Groningen wil graag in contact komen met kandidaten voor de functie van

Koster/kostersechtpaar

In verband met de omvang van de gemeente betreft het een vrijwilligersfunctie, waarvoor de wettelijk vastgestelde vrijwilligersvergoeding beschikbaar wordt gesteld.

Voor nadere informatie over deze vacature kunt u contact opnemen met de scriba van de kerkenraad, dhr. J. Bart: scriba@gergemgroningen.nl

Zelfstandig wonen + zorg in Ridderkerk

Heb jij belangstelling voor een kleinschalige woonvorm voor mensen met een lichamelijke handicap? Dan komt de protestants-christelijke stichting De Poort te Ridderkerk graag met jou in contact!

de woonvoorziening

In Ridderkerk is een woonvoorziening gerealiseerd die bestaat uit een achttal zelfstandige appartementen en een aantal gemeenschappelijke ruimten.

de doelgroep

De woonruimten worden aangeboden aan (jonge) mensen met een lichamelijke beperking door handicap of ziekte, in combinatie met de zorg en ondersteuning die voor zelfstandige bewoning nodig zijn. Verpleegkundigen en vrijwilligers leveren de zorg die nodig is.

onze visie

Stichting De Poort heeft een protestants-christelijke identiteit, met als uitgangspunt dat elk mens een unieke schepping van God is en van Hem eigen mogelijkheden en ook beperkingen heeft ontvangen. Vanuit deze christelijke visie wil ze mensen met een lichamelijke beperking de mogelijkheid bieden een volwaardig en zelfstandig leven te leiden.

de beschikbare woonruimte

Binnenkort komt één van de woonruimten beschikbaar. Heb je belangstelling? Neem dan contact op met Mieke Breevaart-de Sterke, Kerkweg 83 (06-45552846) of stuur een e-mail aan stichting.de.poort.ridderkerk@gmail.com.

Woonruimte/kostadres gezocht voor student van 17 jaar uit Urk vanaf D.V. september 2024 i.v.m. studie aan de TU in Delft. Bij voorkeur in de regio van Delft en bereikbaar met OV.
Tel.: 06-83905726.

NIEUW: Stijlvolle en luxe vakantiewoning voor 4 personen aan de bosrand in **ELSPEET**. Opgemaakte bedden + keuken- en badlinnen. €799,- per week.
Voor info: 0653905570 of www.goedverblijvenvakantie.nl

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer
 Tevredenheid door kwaliteit, met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73
 Aanmelden: www.shgzorg.nl

HARKES
 Begrafenissen

harkesbegrafenissen.nl
 0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

MARIA HOEVE

Nieuw in de Alblasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030
WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.
 Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
 0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

De Boekenhoeve onbetwist Uw aanbiederingspecialist
 Ga naar: www.deboekenhoeve.nl

Garage Top in Kootwijkerbroek zoekt (leerling) Autotechnicus.
www.garagetop.nl/vacature

Weekje Zeeland? Knus chalet te huur, 2-4 pers. Tussen Goes en Middelburg. Geniet van de vrolijke jaren 70-inrichting. Ruime tuin, fijne plek. Mail voor info: retrochaletje@gmail.com

Zomermarkt Ederveen Helpt De Schutse & Mbama
 Datum: D.V. zaterdag 15 juni 2024
 Locatie: Calvijschool, Schoolstraat 9, 6744 WS Ederveen
 Tijdstip: 10.00 - 15.00 uur
 Ruim 50 kramen | Eten & Drinken | Kleedjesmarkt | Activiteiten voor jong en oud

Twee ruime **vakantiewoningen** te huur in de mooie Duitse Pfalz. Volop natuur, rust, ruimte. Meer info: www.beth-etham.de of 0049-6385-9255577 (vaste net) of 0049-151-57262272 (mobiel met whatsapp). We spreken Nederlands!

Magnesium Complex van NeoLife voor: een goede nachtrust, normale functies van spieren en zenuwstelsel, vermindering van vermoeidheid
 GEEN MAGNESIUM = GEEN ENERGIE
 Juni-aanb. | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

kina
 begrafenisverzorging

D.W. Schipper 010-458 31 12
 Capelle a/d IJssel

J. Kooijman 0182-58 39 32
 Gouda

Dag en nacht bereikbaar
 WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Help!
 Het gaat niet goed in het land van Luther

Word vriend en steun de Stichting!
 NL35 ABNA 0548 9879 20

Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht
 Meer informatie? → www.svvhed.org

DE BOODSCHAP VAN GOD
 Bijbelverhalen voor jou!

€24,⁵⁰

Nieuwe kinderbijbel van Jos Kardol

Inhoud

- 10 hoofdstukken, 30 verhalen OT
- 10 hoofdstukken, 30 verhalen NT
- 422 pagina's
- honderden handgemaakte illustraties
- tijdlijn van de gehele Bijbel
- 20 Bijbelteksten 'om te onthouden'
- 20 x 5 eenvoudige opdrachten
- 20 x 3 gespreksvragen

Verkrijgbaar op de Zendingsdag
 ZATERDAG 15 JUNI
 Evenementenhal Gorinchem

Geschreven voor kinderen die de Bijbel nog niet kennen. Maar pakkend voor iedereen!

Uitgave van EVGG

Bestellen? Ga naar:
www.deboodschapvangod.nl

CHRISTUS' NAAM BELIJDEN

ZATERDAG 15 JUNI '24 10.15 - 15.30 UUR
Evenementenhal Gorinchem

WWW.ZENDINGSDAG.NL

ZENDINGSBEDRIJVEN EN GEMEENTEN
ZGG

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

Betrokken en vertrouwd!

Hulp bij levens- en gezinsvragen, vanuit een christelijke identiteit.

hulpverlening relatie & gezin
 toerusting mediation & coaching
 schoolmaatschappelijk werk

www.stichtingdevluchtheuvel.nl • 0113 - 213 098

Den Hollander
begrafenisverzorging

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
 ✉ info@tdenh.nl
 🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

buitenpraktijk Mark.

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@buitenpraktijkmark.nl +31 (0)6 53 29 69 57
buitenpraktijkmark.nl

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energijstraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

JOH. DE HEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Praktijk den Uijl

- ✓ HULPVERLENING
- ✓ COACHING
- ✓ TRAINING
- ✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

VAN DER WILT RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

Te huur **8-persoons vakantiewoning** in Nunspeet op park direct aan het Veluwemeer. Zondagsrust. Wasmachine. www.veluwemeervakantiehuis.nl

Jouw bruidsjurk...
 -Uniek -Maatwerk -Betaalbaar
 www.atelier-joline.nl
 Reeuwijk

BROUWER
 PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
 Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

NIEUWE UITGAVEN

€ 18,90

Wandel in de liefde

Ds. H.J. Agteresch
Wandel in de liefde
Overdenkingen over relaties, huwelijk en gezin. Over onze behoefte aan warmte en verbinding, geplaatst in Bijbels perspectief.
 gebonden | 33132315
 176 blz. | € 18,90

€ 12,90

Stil tot God

Ds. P. van Ruiten-burg
Stil tot God
Wat is het rijk om dicht bij God te zijn! Dan kan stille tijd wonderlijk goed zijn. Hoe afhankelijkker we van God zijn en hoe meer we Hem nodig hebben, hoe beter.
 gebonden | 33132865
 | 69 blz. | € 12,90

€ 23,50

Het Woord gaat voort

Ds. A. Moerkerken
Het Woord gaat voort
Met Paulus van Jeruzalem tot Athene. Ds. Moerkerken neemt ons in dit boek mee op reis met Paulus. Met talrijke illustraties en kaartjes in kleur.
 gebonden | 33132803
 208 blz. | € 23,50

€ 18,90

Van acrobaat tot Sioniet

B. Hooghwerff
Van acrobaat tot Sioniet
Uit het leven van ouderling A. de Deugd. De 'Zeelandia Brothers' maakten plannen om naar Amerika te gaan, maar Gods weg was anders. Hierdoor veranderde het leven van De Deugd radicaal.
 gebonden | 33132827
 144 blz. | € 18,90

€ 16,90

Levend met Christus

Ds. R.A.M. Visser
Levend met Christus
Bijbelstudies over de Kolossen-brief. In 26 bijbelstudies behandelt de auteur deze brief van Paulus op een eenvoudige en praktische manier. Met gespreksvragen.
 paperback | 33132728
 160 blz. | € 16,90

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Elzenkade 6 3992 AC Houten 030 637 34 34 www.hertog.nl **Den Hertog** uitgeverij

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing
 Bungalowpark

AL 65 JAAR VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
 0222 318906

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
 Veendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
 M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Ga met het RD op reis

Harz en Luther

Thema: (kerk)historie en natuur
 Datum: 5-daagse busreis D.V. 2 t/m 6 september 2024
 Reisleader: Dick van Meeuwen, oud-commissaris EMG
 Aanmelden vóór 1 juli

Dresden en Praag

Thema: (kerk)historie en natuur
 Datum: 5-daagse busreis 28 okt. t/m 1 nov. 2024
 Reisleader: Ds. J. Belder, columnist RD
 Aanmelden vóór 1 augustus

Voor boeken en downloaden van het reisprogramma zie beleefnontmoet.rd.nl

rd reformatorisch dagblad

Waarom Paul Roescher?
 Wij geven u twaalf redenen! **2**

Europa's grootste keus

Braziliaans eiken Keuken compleet zoals opgesteld en inclusief getoonde 3 apparaten.

Kraakprijs! 1564,-

PAUL ROESCHER
 KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
 Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Binnenkort: prachtige puzzels
De Watersnoodramp (1953) en
De Bevrijding (1945). Teken nu
voordelig in op www.ramshoorn.nl

Word ook de baas over jouw stress & onrust
Mét garantie op resultaat!

Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning, gejaagdheid, angst, paniek, somberheid enzovoorts?
&
Ben jij op zoek naar ontspanning, rust in je hoofd en weer lekker in je vel zitten?

„Laten we de oorzaak aanpakken in plaats van de symptomen“

Albert van den Brugg
www.ab-coaching.net
0625081102

Uw woning in Veenendaal verkopen? Bel dan met Wessel Berkhout!

Wij informeren u graag over onze onderscheidende en enthousiaste werkwijze en verstreken u graag een aantrekkelijke offerte.

0318-628412
www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

STRIKT

GEHEIM

Ontmoet vluchtelingen uit Noord-Korea en luister naar hun levensverhaal.

Op zaterdag 22 juni organiseren we in Barneveld een landelijke jongerenavond over geloofsvervolgung in Noord-Korea. We luisteren naar de ervaringen van een tweetal geloofsvluchtelingen uit dit land. Ook denken we samen na over de praktijk van vervolging voor onszelf.

Geïnteresseerd? Bekijk het programma en meld je gratis aan op bijzonderenoden.nl/noordkorea

Deze avond wordt georganiseerd door het Deputaatschap Bijzondere Noden (GG) in samenwerking met de betrokken deputaatschappen van de GGIN, OGG, HHK en CGK.

bijzondere
noden
landen van de borch

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:
Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.

De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

02

Grenadetijd

Hoe leef jij in de wereld?

Een dominee in de gevangenis

De zendeling

Daar zit Lambertus Ledeboer dan. Voor straf op zijn kamer ... Terwijl hij naar het open raam loopt, hoort hij de vrolijke tonen van het carillon van de Laurenskerk. Het is inmiddels al kwart voor drie! Vader vertelde tijdens het middageten dat hij om drie uur bezoek zou krijgen van een nieuwe zendeling.

Weet je wat, als hij hier blijft staan, kan hij die meneer misschien toch nog zien...

Zoekend kijkt hij naar de mensen die in de straat voorbijkomen.

Eigenlijk is hij zó trots op vader. Hij is de baas van de firma L.V. Ledeboer & Zn, lakenkopers. Maar vader zit daarnaast ook in het bestuur van het Nederlands Zendinggenootschap waar hij veel regelt voor de zendingen. Daardoor komen er vaak zendingsmensen bij hen thuis.

Lambertus vindt het altijd fijn om naar hun verhalen te luisteren. Zending worden, o, wat zou hij dat ook graag willen! Maar ja, dan moet je wel veel leren. En op school gaat het niet zo goed. Ach, hoe durft hij trouwens nog te denken dat de Heere hem in Zijn dienst wil hebben. Iemand die zulke dingen doet! Wacht, daar komt juist iemand de straat in lopen. In een flits ziet hij dat het dezelfde man is die hij zondag in de Laurenskerk zag. Zie je, hij dacht het al wel. Dát is de nieuwe zendeling.

De man kijkt omhoog naar de deftige koopmanshuizen. Van schrik doet Lambertus een stapje achteruit. Stel je voor dat die meneer hem zou zien! Even later valt de zware klopper op de voordeur. Driftig tikken de schoenen van de dienstbode op de marmere vloer. In gedachten ziet Lambertus hoe ze snel haar witte mutsje recht zet en zoals altijd de plooiën van haar schort gladtrekt. ♦

Je leeft buiten het paradijs, in een wereld die zonder God zal vergaan. De apostel Paulus roept het je toe om je niet te richten op de manier van denken van deze wereld. 'En wordt dezer wereld niet gelijkvormig' (Rom. 12:2). De wereld is: alles zónder God. Je moet leven en genieten, maar denk vooral niet aan sterven. Dat is wat deze wereld wil en wat de duivel ook wil. Hij wil je vooral afhouden van God en van Zijn dienst. Hij zegt tegen jou: 'Je bent nog zo jong, je kunt altijd nog de Heere gaan zoeken'. Maar dat is een grote leugen. Want hoe jong je ook bent, je kunt wel sterven. En dan is het nodig, wat Paulus ook schrijft, dat je vernieuwd wordt van binnenuit. Dat is het werk van de Heilige Geest. Je wordt dan opnieuw geboren.

In Johannes 3 wordt daarover ook geschreven. De duivel wil helemaal niet dat je hiermee bezig bent. Hij vindt het wel prima als je vooral druk bent met school, vriendjes/vriendinnetjes en met (computer)spelletjes doen. Maar het is wel allemaal genadetijd die voorbijvliegt. En eenmaal zul je hiervan verantwoording moeten afleggen: Wat heb jij met al je tijd op aarde gedaan?

Je mag zeker genieten van al het goede dat de Heere geeft, maar daarnaast is het ook belangrijk om voldoende te beseffen: ieder uur is er weer één dichter bij de eeuwigheid. En zul je dan straks ten onder gaan, of zul je mogen aankomen in het hemelse paradijs? De duivel wil het liefst dat je zolang mogelijk uitstelt om hieraan te denken. Maar dat is niet wat in Gods Woord staat. Daar staat geschreven: 'Zie, nu is het de welaangename tijd, zie, nu is het de dag der zaligheid' (2 Kor. 6:2). ♦

Leestip: Romeinen 12:1-8

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

Christen onder de wapens

Er zijn best wat leden in onze gemeentekring militair. Waarom is er weinig aandacht voor de krijgsmacht in het gemeenschappelijke gebed? En kan in de huidige omstandigheden het 'deputaatschap voor militairen' niet opnieuw worden ingesteld?

Aardse machthebbers

Ongeveer acht jaar geleden hebben we op deze plaats ook iets geschreven over de eerste vraag. Toen hebben we de goede gewoonte benoemd om met enige regelmaat te bidden voor onze beroeps-militairen. Ook is toen aangegeven dat er sinds het ontbreken van de militaire dienstplicht waarschijnlijk minder aandacht is gekomen voor onze militairen. Raakte het vroeger bijna elk gezin, dat door de Heere gezegend was met (gezonde) zoons, nu gaat het getalsmatig over veel minder gemeenteleden.

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat er - ook onder ons - soms enige weerstand is tegen dit 'overheidsbedrijf'. De reformator Luther (1483-1546) moest al strijden voor de legitimiteit van de krijgsmacht. Hij verdedigde de stelling dat 'als alle mensen christen zouden zijn er geen overheid nodig is'. Maar omdat dát nu eenmaal niet zo is, moeten wij het 'ambt van het zwaard' (onze overheid) met 'mannelijke ogen' bekijken. Dit ambt van de overheid is Goddelijk, stelde Luther, en even noodzakelijk als eten en drinken.

Tijdgenoot Zwingli (1484-1531) was een bekende veldpredikant en Calvijn (1509-1564) sprak over tweeërlei regiment, kerk en staat, waarover Christus 'Heere en Meester' is.

Deze lijn is voluit Schriftuurlijk. Zonder volledig te zijn, wijzen we op Johannes de Doper. Nadrukkelijk wijst hij op de verantwoordelijkheid van de (Romeinse!) krijgslieden in Lukas 3 vers 14: 'En hem vraagden ook de krijgslieden, zeggende: En wij, wat zullen wij doen? En hij zeide tot hen: Doet niemand overlast en ontvreemdt niemand het zijne met bedrog, en laat u vergenoegen met uw bezoldigingen'. De Zaligmaker spreekt met zoveel liefde over de hoofdman van Kapernaüm: 'En Jezus dit horende, verwonderde Zich over hem; en Zich omkerende, zeide tot de schare die Hem volgde: Ik zeg ulieden: Ik heb zo groot geloof zelfs

in Israël niet gevonden' (Luk. 7:9b).

En, om niet meer te noemen, Paulus wijst, door Gods Geest geïnspireerd, op de overheidstaak en de gepaste houding: 'Alle ziel zij den machten over haar gesteld, onderworpen; want er is geen macht dan van God, en de machten die er zijn, die zijn van God geordineerd' (Rom. 13:1). Gods dienaar, ons ten goede, draagt het zwaard niet tevergeefs.

Het is weleens zo gezegd: 'Daarom zal een christen de overheid waarden en eren, voor zover zij niet de apocalyptische trekken van het beest uit de zee (Openb. 13) vertoont'. Het gemeenschappelijke gebed voor onze krijgsmacht, juist in de bange tijd die we beleven met verschillende oorlogen, is erg gepast. Daarbij mogen we ook bidden voor de legers die elders op de wereld een eerlijke strijd voeren. Wellicht is het ook een gedachte dat de beroepsmilitairen elkaar eens opzoeken en een overleg vormgeven?

Geestelijke wapenrusting

Al is de aardse dienstplicht al een poosje niet aan de orde, de Heere geve dat we door genade wel iets kennen van de geestelijke dienstplicht. Een wedergeboren zondaar is in de strijd gekomen. Elke dag moet er gestreden worden tegen de driehoofdige vijand, de zonde, de wereld en ons boze vlees. Ook al heeft de Koning van Zijn Kerk de strijd gestreden en overwonnen, het is levensgevaarlijk om niet 'onder de wapens te zijn'. Paulus schrijft aan de gemeente van Efeze over de geestelijke wapenrusting en noemt de zes wapens in deze strijd. Calvijn zegt dat deze zes wapens terug te brengen zijn tot twee wapens: het geloof en het Woord. Een levend geloof moet beoefend worden, geworteld in het beschreven en vleesgeworden Woord van God.

Lezer(es), bent u ook al onder de wapens? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.